

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

IMPROVEMENT OF THEORETICAL APPROACHES TO THE DEFINITION OF THE ESSENCE OF ENTERPRISES' ACCOUNTS RECEIVABLE

УДК 658.15: 658.88

DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct61-42>**Фурсова В.А.**¹к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів,
обліку і оподаткування
Національний аерокосмічний університет
імені М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»**Фрунза С.А.**²к.е.н., доцент,
завідувачка кафедри фінансів
та бухгалтерського обліку
Економіко-технологічний інститут
імені Роберта Ельворті**Черкашина К.В.**³магістрантка
Національний аерокосмічний університет
імені М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»**Fursova Viktoriya**National Aerospace University
named after M. Zhukovsky
«Kharkiv Aviation Institute»**Frunza Svitlana**Economics and Technology Institute
Robert Elworthy**Cherkashyna Karyna**National Aerospace University
named after M. Zhukovsky
«Kharkiv Aviation Institute»

Ефективне управління дебіторською заборгованістю є одним із ключових завдань суб'єктів господарювання, оскільки від її розміру та якості залежать їхні фінансова надійність та подальша життєдіяльність. Методологічною базою дослідження послужили такі наукові методи, як контент-аналіз, методи індукції та дедукції, системний метод, метод порівняльного аналізу. Відповідно до поставленої мети, проаналізовано та систематизовано наукові знання про категорію дебіторської заборгованості та обґрунтовано авторську позицію у цій галузі. Результатом дослідження є узагальнення теоретичних уявлень у галузі дебіторської заборгованості, запропонованих вітчизняними та зарубіжними науковцями, та пропозиція авторського визначення дебіторської заборгованості, а також уруповання підходів із виділенням класифікаційних ознак. Отримані результати мають значну практичну цінність і можуть бути використані менеджерами або власниками компаній для вдосконалення політики розвитку підприємства, а також у науковій діяльності під час розгляду питань про сутність і зміст категорії «дебіторська заборгованість».

Ключові слова: дебіторська заборгованість, борг, позика, бухгалтерський підхід, міждисциплінарний підхід, комплексний підхід, класифікація.

Эффективное управление дебиторской задолженностью является одной из ключевых задач хозяйствующих субъектов,

поскольку от ее размера и качества зависят их финансовая надежность и последующая жизнедеятельность. Методологической базой исследования послужили такие научные методы, как контент-анализ, методы индукции и дедукции, системный метод, метод сравнительного анализа. Согласно поставленной цели, проанализированы и систематизированы научные знания о категории дебиторской задолженности и обоснована авторская позиция в этой области. Результатом исследования является обобщение теоретических представлений в области дебиторской задолженности, предложенных отечественными и зарубежными учеными, и формулирование авторского определения дебиторской задолженности, а также группировка подходов с выделением классификационных признаков. Полученные результаты обладают значительной практической ценностью и могут быть использованы менеджерами или владельцами компаний для усовершенствования политики развития предприятия, а также в научной деятельности при рассмотрении вопросов о сущности и содержании категории «дебиторская задолженность».

Ключевые слова: дебиторская задолженность, долг, кредит, бухгалтерский подход, междисциплинарный подход, комплексный подход, классификация.

The worsening economic conditions in Ukraine against the background of the spread of the coronavirus pandemic in the world has led to an increase in accounts receivable of domestic enterprises. That is why an effective management of accounts receivables is one of the key tasks of business entities, as its size and quality determine their financial stability and growth in the future. The purpose of the study is to analyze and systematize scientific approaches to defining the essence of the concept of «accounts receivable» with further clarification of the conceptual and categorical apparatus of the theory of accounts receivable. Method or methodology of the work. The methodological basis of the study were the works of domestic and foreign scientists, who reveal the conceptual and categorical apparatus on accounts receivable of the enterprise. The method of content analysis, methods of induction and deduction, system method, method of comparative analysis of scientists' works were used in the study. Results of the study. In the research, in accordance with the set purpose, the scientific knowledge about the category of «accounts receivable» was analyzed and systematized and the author's position in this field was substantiated. The result of the study is a generalization of theoretical ideas in the field of accounts receivable, that proposed by domestic and foreign scholars, and to develop the author's definition of «accounts receivable». Also it was proposed the classification of approaches to defining the essence of «accounts receivable», two classification features were highlighted. Scope of practical application of the results. The obtained results have significant practical value and can be used by managers or owners of companies to improve the policy of enterprise development, as well as in scientific activities when considering the nature and content of the category "receivables". Conclusions. The authors conclude that in the modern economic literature there are many approaches that define the essence of the concept of «accounts receivable», due to its many aspects and complexity.

Key words: accounts receivable, debt, credit, accounting approach, interdisciplinary approach, integrated approach, classification.

Постановка проблеми. Дебіторська заборгованість залишається одним із вагомих елементів оборотних активів підприємств та відіграє важливу роль в їхній економічній діяльності. Від її розміру та якості залежить фінансова стійкість суб'єктів

господарювання. Погіршення умов ведення господарської діяльності в останні роки в Україні призвело до появи надмірного рівня дебіторської заборгованості у вітчизняних підприємств, що, своєю чергою, призводить до значних збитків та

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4841-3416>

² ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2081-7777>

³ ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5926-923X>

необхідності компенсувати вилучені із кругообігу кошти за рахунок кредитів, наданих банківськими установами. У зв'язку із цим загострюється проблема ефективного управління дебіторською заборгованістю на підприємствах. Вирішальне значення у підвищенні ефективності управління дебіторської заборгованістю має визначення її сутнісних ознак, що й актуалізувало тему дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Вагомий внесок у розвиток теоретико-методологічних засад щодо дослідження сутності та видів дебіторської заборгованості, причин її виникнення, а також управління нею зробили такі зарубіжні та вітчизняні вчені, як: Е.Ю. Літовченко, С.Н. Коцур [3], Д. Стоун, К. Хітчинг [4], Н.В. Потриваєва [5], Є.В. Дубровська [9], Л.Н. Пушкіна [14], М.П. Хохлов, О.С. Корнієнко [22] та ін. Проте більшість наукових праць із питань дебіторської заборгованості розкривають прикладні аспекти управління нею, залишаючи поза увагою теоретичні питання щодо уточнення понятійно-категоріального апарату окресленої проблематики. Це й стало невирішеною частиною дослідження.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз і систематизація наукових підходів до визначення сутності поняття «дебіторська заборгованість» із подальшим уточненням понятійно-категоріального апарату теорії дебіторської заборгованості.

Виклад основного матеріалу дослідження.

У сучасній економічній літературі наведено велику кількість трактувань дебіторської заборгованості, але усталеного визначення даного поняття немає. Так, Е.Ю. Літовченко і С.Н. Коцур виділяють три підходи, які розкривають сутність поняття «дебіторська заборгованість», а саме (табл. 1):

- сума заборгованості юридичних та фізичних осіб перед підприємством;
- складова частина оборотного капіталу підприємства;
- право вимоги підприємства коштів (чи інших активів) від його контрагентів [1, с. 104–105].

Авторами першого підходу є Д. Стоун, К. Хітчинг [2, с. 180], Н.В. Потриваєва [3] та Л.Я. Підвисоцька [4], які вважають борг ключовою ознакою дебіторської заборгованості. Також із позиції боргу це поняття закріплено на законодавчому рівні України в документі «Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 10 «Дебіторська заборгованість» [5].

Як складову частину оборотного капіталу дефініцію «дебіторська заборгованість» розглядають Г.Г. Кірейцев [6, с. 280], Е.Ю. Літовченко, С.Н. Коцур [1, с. 105].

У рамках третього підходу поняття «дебіторська заборгованість» містить юридичний аспект та визначається як «право на отримання боргу».

Прихильниками цього підходу є Є.В. Дубровська [7, с. 204] та Л.В. Черненко [8, с. 28].

Але дослідження напрацювань інших авторів дають змогу виділити ще підходи до трактування сутності поняття «дебіторська заборгованість» (табл. 1):

- фінансовий актив (МСФЗ 7 [9], О.Г. Лищенко, Г.М. Бескота [10, с. 116]), який надає право отримувати гроші або цінні папери від іншого суб'єкта господарювання. Цей підхід відбиває сутність дебіторської заборгованості з позиції бухгалтерського обліку;

- позика (Т. Момот [11, с. 98], Л.Н. Пушкіна [12]). Автори ототожнюють поняття «дебіторська заборгованість» з «товарним кредитом», що є дещо вузьким визначенням. Точнішим буде визначення дебіторської заборгованості як особливої форми кредиту. До того ж позика не є безоплатною, як вважає Т. Момот, оскільки у разі прострочення покупцю необхідно виплачувати відсотки та штрафні санкції;

- результат або складова частина кредитної діяльності (В. Белозерцев [13, с. 26], В.О. Гуня [14, с. 129]). Цей підхід, на нашу думку, є більш широким, оскільки відображає якість дебіторської заборгованості в результаті політики кредитування, яка прийнята на підприємстві;

- неспроможність виконати грошові зобов'язання перед підприємством (Н.О. Матицина [15, с. 40]). Цікавою є думка Н. Матициної, яка визначає дебіторську заборгованість як неспроможність віддати свої борги контрагенту, тобто, по суті, це трактування «проблемної дебіторської заборгованості», але дебіторська заборгованість не завжди є сумнівною;

- матеріальні ресурси або кошти, вилучені з кругообігу підприємства (М.Д. Білик [16, с. 33], К.С. Сурніна [17, с. 6]). Але, як правильно зазначає А. Глушко [18], вилучені у підприємства кошти не завжди трансформуються у дебіторську заборгованість;

- рахунки до отримання (Зві Боді і Роберт К. Мертон [19, с. 419], М.П. Хохлов, О.С. Корнієнко [20, с. 403]). Відповідно до цього підходу, дебіторська заборгованість розглядається як нараховані майбутні доходи, тобто з погляду бухгалтерського обліку;

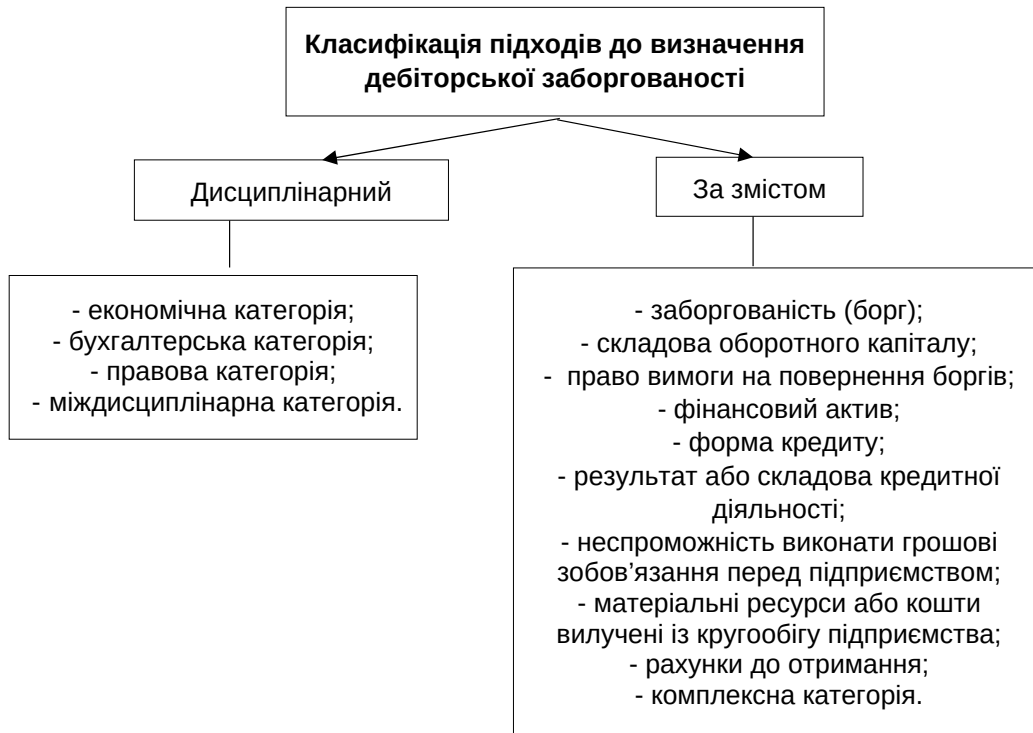
- комплексний підхід (Г.С. Кличова, З.З. Хамідуллін [21, с. 41], Б.О. Шевченко [22]). Автори об'єднують більшість наведених вище складників у понятті «дебіторська заборгованість», тобто це є найбільш повним визначенням.

Таким чином, можна зробити висновок, що дебіторська заборгованість – це комплексна категорія, яка поєднує економічний, бухгалтерський та правовий аспекти та являє собою елемент оборотних активів, право вимоги за зобов'язаннями до контрагентів (фізичних, юридичних осіб, держави), які

Підходи до визначення сутності терміна «дебіторська заборгованість»

Автор	Поняття
<i>Заборгованість (борг)</i>	
Д. Стоун, К. Хітчинг	сума боргів підприємству з боку юридичних або фізичних осіб, які виникли в процесі проведення господарських операцій із ними
Н.В. Потриваєва	сума коштів, яку заборгувала юридична або фізична особа іншому господарюючому суб'єкту за передані їм раніше продукцію, товари, виконану роботу, надані послуги
Л.Я. Підвисоцька	сума боргів, які належать компанії і повинні бути сплачені іншими суб'єктами господарювання (юридичні або фізичні особи), що є їх боржниками, тобто дебіторами
П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»	сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату
<i>Складова частина оборотного капіталу</i>	
Г.Г. Кірейцев	складова частина оборотного капіталу, яка являє собою комплекс вимог до фізичних чи юридичних осіб із приводу оплати товарів, продукції, послуг
Е.Ю. Літовченко, С.Н. Коцур	складовий елемент оборотних активів підприємства, визначений на конкретну дату, що характеризує його право на отримання коштів від контрагентів за господарські операції в результаті подій
<i>Право вимоги</i>	
Є.В. Дубровська	неоплачені юридичними та фізичними особами товари (роботи, послуги) та/або вилучені з кругообігу підприємства кошти, які мають документальне підтвердження, що надає право на отримання боргу у вигляді грошей, їх еквівалентів або інших активів
Л.В. Черненко	права (вимоги), які належать продавцю (постачальнику) як кредитору, на повернення боргів платниками та тимчасово вилучений із кругообігу фінансовий ресурс, який необхідно повернути в майбутньому
<i>Фінансовий актив</i>	
МСФЗ 7	фінансовий актив, який є контрактним правом отримувати цінні папери або грошові кошти від іншого підприємства
О.Г. Лищенко, Г.М. Бескота	фінансовий актив, який оформлений у вигляді контракту на право отримувати гроші або цінні папери від іншого суб'єкта господарювання.
<i>Позика</i>	
Т. Момот	безвідсоткова позика контрагентам
Л.Н. Пушкіна	кредит, наданий контрагентами, тобто коли компанія-покупець отримує товари та послуги від контрагентів, а ті, своєю чергою, не вимагають від нього термінової оплати
<i>Результат або складова частина кредитної діяльності</i>	
В. Белозерцев	грошове вираження результату вимушеної або запланованої господарсько-економічної операції кредитного характеру з контрагентами, яка була проведена у минулому та борг за неї може бути достовірно визначений, узгоджений із контрагентом та сплачений компанії у майбутньому, а на даний момент його відображено у балансі підприємства як актив
В.О. Гуня	один із найважливіших елементів кредитної діяльності компанії, одна зі складових частин дія розрахунку індикаторів, що визначають її ефективність
<i>Неспроможність виконати грошові зобов'язання перед підприємством</i>	
Н.О. Матицина	розмір неспроможності суб'єкта господарювання виконати грошові зобов'язання перед підприємством після настання встановленого у договорі строку
<i>Матеріальні ресурси або кошти, вилучені з кругообігу підприємства</i>	
М.Д. Білик	не оплачені контрагентами матеріальні ресурси або кошти, які вилучені у суб'єкта господарювання
К.С. Сурніна	матеріальні ресурси, які не оплачені контрагентами, або готівкові кошти, що вилучені з кругообігу оборотних засобів компанії
<i>Рахунки до отримання</i>	
Зві Боді і Роберт К. Мертон	рахунки до отримання, тобто сума, яку покупці товарів повинні виплатити суб'єкту господарювання у майбутньому
М.П. Хохлов, О.С. Корнієнко	сума коштів, які нараховуються підприємству від покупців за товари або послуги, продані в кредит
<i>Комплексний підхід</i>	
Г.С. Кличова, З.З. Хамідуллін	складова частина оборотних коштів, право вимоги за зобов'язаннями, яке виникає на підставі договору, закону або делікту стосовно фізичних та юридичних осіб, а також держави, які відображаються на рахунках бухгалтерського обліку, на рахунках розрахунків та є особливою формою кредитування
Б.О. Шевченко	показник фінансового стану компанії, який є сумою заборгованості на користь суб'єкта господарювання на певну дату за наданий комерційний та споживчий кредити контрагентам, а також авансування постачальників, щодо яких у підприємства з'являється майнове право вимоги оплати боргу. При цьому взаємовідносини повинні мати документальне підтвердження

Джерело: складено авторами за даними [1–22]

Рис. 1. Групування підходів до визначення сутності дефініції «дебіторська заборгованість»

Джерело: побудовано на основі [1–22]

оформлені документально та які обліковуються на бухгалтерських рахунках, на рахунках розрахунків на певну дату та є особливою формою кредитування.

Аналіз наведених трактувань дефініції «дебіторська заборгованість» дає змогу класифікувати підходи до визначення цього поняття за такими критеріями (рис. 1).

1. Дисциплінарний підхід. У рамках даного підходу «дебіторську заборгованість» можна трактувати як:

– економічну категорію («складник оборотного капіталу», «позика», «складник кредитної діяльності», «неспроможність виконати грошові зобов'язання перед підприємством», «неоплачені матеріальні ресурси або кошти, вилучені з кругообігу підприємства»);

– бухгалтерську категорію («рахунки до отримання», «фінансовий актив», «сума боргів підприємству»);

– правову категорію («право вимоги на повернення боргів»);

– міждисциплінарну категорію («складова частина оборотних коштів, право вимоги за зобов'язаннями, рахунки бухгалтерського обліку та розрахунків, особлива форма кредитування»).

2. Підхід за змістом (ключовими ознаками): заборгованість (борг); складова оборотного капіталу; право вимоги, фінансовий актив, позика, результат або складова частина кредитної діяльності, неспроможність виконати грошові зобов'язання перед підприємством, матеріальні ресурси або кошти, вилучені з кругообігу підприємства, рахунки до отримання, комплексна категорія.

зання перед підприємством, матеріальні ресурси або кошти, вилучені з кругообігу підприємства, рахунки до отримання, комплексна категорія.

Висновки з проведеного дослідження.

В результаті проведеного контент-аналізу узагальнено теоретичні уявлення про сутність дебіторської заборгованості, на основі чого сформульовано авторське визначення дебіторської заборгованості як сукупності економічного, бухгалтерського та правового аспектів та запропоновано угруповання підходів до визначення категорії «дебіторська заборгованість» із виділенням класифікаційних ознак. Отримані результати можуть стати основою для подальшого наукового аналізу теоретичних засад щодо визначення чинників впливу на розмір та якість дебіторської заборгованості та діяльності в галузі управління дебіторською заборгованістю.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Литовченко Е.Ю., Коцур С.Н. Теоретические аспекты определения сущности дебиторской задолженности предприятия. *Бізнес Інформ*. 2011. № 2. С. 104–106.
2. Стоун Д., Хитчинг К. Бухгалтерский учет и финансовый анализ / пер. с англ. Ю.А. Огибина, Г.А. Огибина. Москва : Сирин, 1998. 302 с.
3. Потриваєва Н.В. Місце дебіторської заборгованості у фінансових активах підприємства. *Ефективна економіка*. 2015. № 2. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3945> (дата звернення: 17.11.2021).

4. Підвисоцька Л.Я. Аналітичні інструменти в контролі дебіторської заборгованості для забезпечення безперервності діяльності. *Ефективна економіка*. 2017. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5894> (дата звернення: 17.11.2021).

5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства фінансів України № 237 від 08.10.1999. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99> (дата звернення: 18.11.2021).

6. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент / за ред. проф. Г.Г. Кірейцева. Київ: ЦУЛ, 2002. 469 с.

7. Дубровська Є.В. Дослідження сутності поняття «дебіторська заборгованість». *Вісник Сумського державного університету. Серія «Економіка»*. 2009. № 2. С. 202–205.

8. Черненко Л.В. Управління дебіторською заборгованістю в аграрних підприємствах: дис. ... к.е.н.: 08.00.04. Київ, 2007. 241 с.

9. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації»: Наказ Міністерства фінансів України від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_007#Text (дата звернення: 18.11.2021).

10. Лищенко О.Г. Бескота Г.М. Аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємством. *Держава і регіони*. 2009. № 1. С. 114–117.

11. Момот Т. Управління дебіторської заборгованістю підприємства. *Бізнес Інформ*. 2003. № 11–12. С. 97–99.

12. Пушкіна Л.Н. Дебиторская и кредиторская задолженность: сущность и функциональные признаки. *Аллея Науки*. 2018. № 8(24). URL: https://alley-science.ru/domains_data/files/44September142/debitorskaya%20i%20kreditorskaya%20zadolzhennost%20sushnost%20i%20funktsionalnye%20priznaki.pdf (дата звернення: 19.11.2021).

13. Белозерцев В. Щодо товарного кредиту та дебіторської заборгованості на підприємстві. *Економіст. Колегіум*. 2009. № 11. С. 23–28.

14. Гуня В.О. Удосконалення класифікації дебіторської заборгованості та її відображення у фінансовій звітності підприємств. *Економічний простір*. 2014. № 19. С. 124–131.

15. Матицина Н.О. Основні засади регулювання розрахункових відносин через управління дебіторською заборгованістю. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. № 12. С. 38–42.

16. Білик М.Д. Управління дебіторською заборгованістю підприємств. *Фінанси України*. 2003. № 12. С. 24–36.

17. Сурніна К.С. Удосконалення обліку дебіторської і кредиторської заборгованості промислових підприємств: автореф. дис. ... к.е.н.: 08.06.04. Луганськ, 2002. 19 с.

18. Глушко А. Управління дебіторською заборгованістю в системі забезпечення ефективної діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. № 7. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2018/50.pdf (дата звернення: 19.11.2021).

19. Боді Зві, Мертон Роберт. Фінанси: навчальний посібник / пер. з англ. В. Кравченко. Москва: Вільямс, 2016. 592 с.

20. Хохлов М.П., Корнієнко О.С. Управління дебіторською та кредиторською заборгованістю підприємства. *Економіка і суспільство*. 2017. № 10. С. 402–407.

21. Клычова Г.С., Хамидуллин З.З. Дебиторская задолженность: сущность и определение. *Бухгалтерский учет в бюджетных и некоммерческих организациях*. 2016. № 16. С. 40–45.

22. Шевченко Б.О. Теоретичні аспекти поняття «дебіторська заборгованість». URL: http://www.rusnauka.com/31_PRNT_2010/Economics/73594.doc.htm (дата звернення: 19.11.2021).

REFERENCES:

1. Litovchenko E.Yu., Kotsur S.N. (2011) Teoreticheskie aspekty opredeleniya sushchnosti debitorskoy zadolzhennosti predpriyatiya [Theoretical aspects of determining the essence of an enterprise's receivables]. *Biznes Inform*, no. 2, pp. 104–106. (in Russian)

2. Stoun D., Khitching K (1998) *Bukhgalters'kiy uchet i finansovyy analiz* [Accounting and financial analysis] / per. s angl. Yu.A. Ogibin, G.A. Ogibin. Moskva: Sirin. 302 p. (in Russian)

3. Potryvajeva N.V. (2015) Misce debitorskoi zaborghovanosti u finansovykh aktyvakh pidpryemstva [The place of receivables in the financial assets of the enterprise]. *Efektivna ekonomika* [Efficient economy], no. 2. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3945> (accessed 17 November 2021). (in Ukraine)

4. Pidvysocjka L.Ja. (2017) Analitichni instrumenty v kontroli debitorskoi zaborghovanosti dlja zabezpechennja bezperernosti dijalnosti [Analytical tools in the control of receivables to ensure business continuity]. *Efektivna ekonomika*. [Efficient economy] no 11. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5894> (accessed 17 November 2021). (in Ukraine)

5. *Nacionaljne polozhennja (standart) bukhgalterskogo obliku 10 «Debitorsjka zaborghovanistj»* [National Regulation (Standard) of Accounting 10 «Accounts Receivable»]: zatv. nakazom Ministerstva finansiv Ukrajinjy no 237 vid 08.10.1999 r. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99> (accessed 18 November 2021). (in Ukraine)

6. Kirejcev Gh.Gh. (2002) *Finansovij menedzhment* [Financial management] / za red. prof. Gh.Gh. Kirejceva. Kyiv: CUL, 469 p. (in Ukraine)

7. Dubrovsjka Je.V. (2009) Doslidzhennja sutnosti ponjattja «Debitorsjka zaborghovanistj» [Research of the essence of the concept of «Accounts receivable»]. *Visnyk Sumsjkogho derzhavnogho universytetu. Ser. Ekonomika*. Sumy: SumDU, no. 2, pp. 202–205. (in Ukraine)

8. Chernenko L.V. (2007) *Upravlinnja debitorskoi zaborghovanistju v aghrarnykh pidpryemstvakh* [Accounts receivable management in agricultural enterprises]: dys ... k.e.n.: 08.00.04. Kyiv. 241 p. (in Ukraine)

9. *Mizhnarodnyj standart bukhgalterskogo obliku 7 «Finansovi instrumenty: rozkryttja informaciji»* [International Accounting Standard 7 «Financial Instruments: Disclosures»]: zatv. nakazom Ministerstva finansiv Ukrajinjy vid 01.01.2012 r. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_007#Text (accessed 18 November 2021). (in Ukraine)

10. Lishchenko O.G., Beskota G.M. (2009) Analiz debitors'koï zaborghovanosti v sistemi upravlinnya pidpriemstvom [Analysis of receivables in the enterprise management system]. *Derzhava i regioni*, no. 1, pp. 114–117. (in Ukraine)
11. Momot T. (2003) Upravlenie debitorskoy zadolzhennost'yu predpriyatiya. [Accounts receivable management]. *Biznes Inform*, no 11–12, pp. 97–99. (in Russian)
12. Pushkina L.N. (2018) Debitorskaya i kreditorskaya zadolzhennost': sushchnost' i funktsional'nye priznaki [Accounts receivable and payable: essence and functional characteristics]. *Nauchno-prakticheskiy elektronnyy zhurnal Alleya Nauki*, no. 8(24). [Scientific and practical electronic journal Alley of Science]. Available at: https://alley-science.ru/domains_data/files/44September142/debitorskaya%20i%20kreditorskaya%20zadolzhennost%20sushnost%20i%20funktsionalnye%20priznaki.pdf (accessed 19 November 2021). (in Russian)
13. Bjelozercev V. (2009) Shhodo tovarnogho kredytu ta debitors'koji zaborghovanosti na pidpriemstvi [Regarding trade credit and receivables at the enterprise]. *Ekonomist*. – «Koleghium», no. 11, pp. 23–28. (in Ukraine)
14. Ghunja V.O. (2014) Udoskonalennja klasyfikaciji debitors'koji zaborghovanosti ta jiji vidobrazhennja u finansovij zvitnosti pidpriemstv [Improving the classification of receivables and its reflection in the financial statements of enterprises]. *Ekonomichnyj prostir*, no. 19, pp. 124–131. (in Ukraine)
15. Matycyna N.O. (2015) Osnovni zasady rehuljuvannja rozrakhunkovykh vidnosyn cherez upravlinnja debitors'koju zaborghovanistju [Basic principles of regulation of settlement relations through the management of receivables]. *Bukhghalters'kyj oblik i audyt*, no. 12, pp. 38–42. (in Ukraine)
16. Bilyk M.D. (2003) Upravlinnja debitors'koju zaborghovanistju pidpriemstv [Management of receivables of enterprises]. *Finansy Ukrainy*, no. 12, pp. 24–36. (in Ukraine)
17. Surnina K.S. (2002) *Udoskonalennja obliku debitors'koji i kredytors'koji zaborghovanosti promyslovykh pidpriemstv* [Improving the accounting of receivables and payables of industrial enterprises]: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.06.04. Lughans'k, 19 p. (in Ukraine)
18. Ghlushko A. (2018) Upravlinnja debitors'koju zaborghovanistju v sistemi zabezpechennja efektyvnoji dijalnosti pidpriemstva [Accounts receivable management in the system of ensuring the effective operation of the enterprise]. *Efektivna ekonomika* [Efficient economy]. no. 7. Available at: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2018/50.pdf (accessed 19 November 2021). (in Ukraine)
19. Bodi Zvi, Merton Robert (2016) *Finansy: navchalnyj posibnyk* / per. z angh. V. Kravchenko. Moskva: Viljams, 592 p. (in Ukraine)
20. Khokhlov M.P., Kornijenko O.S. (2017) Upravlinnja debitors'koju ta kredytors'koju zaborghovanistju pidpriemstva [Receivables and payables management of the enterprise]. *Ekonomika i suspiljstvo*, no. 10, pp. 402–407. (in Ukraine)
21. Klychova G.S., Khamidullin Z.Z. (2016) Debitorskaya zadolzhennost': sushchnost' i opredelenie [Accounts receivable: nature and definition]. *Bukhgalterskiy uchet v byudzhethnykh i nekommercheskikh organizatsiyakh*, no. 16, pp. 40–45. (in Russian)
22. Shevchenko B.O. (2010) *Teoretychni aspekty ponjattja «debitorsjka zaborghovanistj»* [Theoretical aspects of the concept of «Accounts receivable»]. Available at: http://www.rusnauka.com/31_PRNT_2010/Economics/73594.doc.htm (accessed 19 November 2021). (in Ukraine)